

Nr 87.

Av herrar **Jonsson** i Haverö och **Lindén**, *angående beredande av statsbidrag till skolskjutsar för lärjungar vid vissa slag av undervisningsanstalter.*

Enligt nu gällande bestämmelser (kungl. kung. 28 juni 1935 nr 449) kan skoldistrikt beredas statsbidrag till bestridande av skolskjutsar åt skolpliktiga barn. Sådant statsbidrag utgår företrädesvis för att utvinna besparingar i det allmännas utgifter för skolväsendet. Men bortsett härifrån har bestämmelserna om statsbidrag till skolskjutsar ett betydande värde ur undervisnings- och allmän synpunkt. Det stadgas nämligen vidare, att statsbidrag kan beviljas för att bereda lärjunge möjlighet till undervisning i högre skolform och för åstadkommande av förbättring av skolväsendet, även om inga direkta besparingar uppstå. Dessutom kan statsbidrag jämväl utgå, där allenast besvärlig skolväg åberopas. Det synes uppenbart, att statsmakterna alltså haft för avsikt att genom dessa bestämmelser bereda möjlighet för föräldrar i avlägset liggande bygder att för sina barn erhålla en bättre undervisning än vad som skulle kunna ha beretts dem i en skola av svag typ. Statsbidrag kan emellertid enligt denna kungörelse endast utgå till skolpliktiga barn, d. v. s. till barn i åldern 7—14 år, vilka bevista den obligatoriska undervisningen i folkskolan.

Inom åtskilliga skoldistrikt i vårt land har dock folkskolan utvidgats med högre avdelning eller påbyggt med en högre folkskola. En sådan högre folkskola ligger utanför bestämmelserna om statsbidrag. För i all synnerhet fattiga eller mindre bemedlade föräldrar till barn med lång skolväg minskas härigenom i hög grad möjligheterna att bereda sina barn den uppfostran som barnen i skolans närhet kunna erhålla. Det borde ligga inom räckhåll för föräldrar till studiebegåvade barn med lång skolväg och möjlighet att tillgodogöra sig en högre och utvidgad undervisning att med statens hjälp skänka dem en bättre grundutbildning än vad den egentliga folkskolan kan erbjuda. Det finns ingen anledning att ovillkorligen fasthålla en ordning, som privilegierar barn och föräldrar, vilka råkat komma att bo i samhällen eller omedelbar närhet till samhälle. För staten är det helt visst angeläget tillvarata även begåvningar i de avlägsna bygderna, såväl ur den synpunkten, att bättre utbildade medborgare äro till större nytta som ock ur den synpunkten, att samhällsmedlemmar med bättre skolunderbyggnad bli rörligare och lättare kunna beredas möjligheter till förflyttning från en ort till en annan.

Utgår man ifrån, att det vore för samhället gagneligt, om sålunda bättre skolunderbyggnad kunde beredas alla begåvade barn, torde emellertid knappast en sådan möjlighet kunna begränsas till barn i t. ex. högre folkskolor utan utvidgas att gälla åtminstone även mellanskolor, realskolor och likvär-

diga undervisningsanstalter. Vi hänvisa i detta sammanhang därtill, att staten redan genom stipendier skapat möjlighet för en del studieintresserad ungdom att besöka t. ex. folkhögskolor och skolor för yrkesutbildning, men i stort sett underlåtit att söka tillvarata fattiga och avlägset boende studiebegåvningar åren närmast efter folkskolan. Visserligen kunna verkstadsskolorna betecknas såsom övergångsskola, men även för inträde i dessa torde en utöver folkskolans läroplan vidgad undervisning vara att föredraga.

Under hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om föranstaltande om utredning angående möjligheterna att bereda statsbidrag till skolskjutsar för lärjungar vid folkskolans högre avdelning, högre folkskola, kommunal mellanskola, realskola och därmed likställda undervisningsanstalter.

Stockholm den 20 januari 1939.

Lars Jonsson.

Lars V. Lindén.